

sovražniki krščanske vzgoje, da ne poznamo nobene svobode vesti in prepričanja, da svojim sotovarišem učiteljem ne privoščijo niti službe niti kruha, če so ti tovariši krščanskega mišljenja. Te besede voditelja liberalnega učiteljstva razodevajo čudovito surovost in neolikost in da, čisto navadno podivjanost, vsakega čista dostojnosti. Ali so taki voditelji sposobni za vzgojitelje mladine? Ali se je potem čuditi, da se surovost tako širi med mladino, ako so njeni glavni voditelji tako surovih besed?

Gospod Luka Jelenc, pred vso javnostjo Vas mora biti sram teh besed. Prepričani smo, da še vendar niso vsi liberalni učitelji tako daleč zašli kakor njihov voditelj. Če smo te obsodbe vredne besede Jelenceve ožigosali, pa se naj to ne smatra za napad na učiteljstvo, ampak samo opomin njegovega voditelja, da naj svojo protiversko steklost kroti in govori tako, kakor se spodobi. Slov. starše pa taki izbruhi opozarjajo, da naj bodo na straži pred takimi odgojitelji otrok, ki bi radi dosegli, da ne sme krščanski učitelj niti v šolo več. Svarimo učiteljstvo, ki še pametno in dostojno misli, da ne gre za takimi voditelji, ki hočejo iz šole spoditi učitelje, ki so za versko vzgojo, ki so krščanskega mišljenja. Velik dobrotnik naroda je dober krščanski učitelj, pa tudi velik škodljivec brezverski učitelj, poguba za vsak narod je brezverska vzgoja, kakršno hočejo vsiliti tudi nam Pribečević in Žerjav s pomočjo liberalnega učiteljstva. Gospod Luka, kaj pa če se bodo krščanski starši vzdramili in nastopili zoper vaše brezverske namene; starši imajo stokrat večjo pravico ko vi, odločevati, kateri učitelj sme v šolo in kateri ne. Zapomnite si vi in vaši: v krščanskih šolah ima pravico in prostor samo verska vzgoja in krščanski učitelj. Ako bote tako nastopali, potem bomo krščanski starši nastopili za svoje pravice v šoli odločno in brezobzirno. Mi vas dobro plačujemo, vi ste zavoljo nas tukaj in ne mi zavoljo vas. Naše otroke ste dolžni vzgajati tako kakor je naša volja, ne pa kakor bi kak Pribečević ali Žerjav in njih ponižni sluga Luka Jelenc komandiral.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Pašičevi beograjski vladi se godi slabo v očiglednem, očitnem javnem glasovanju za sprejem centralistične ustave. Vladinovi so že razbomali po svojem časopisu, da bo za nas Slovence in Hrvate pogubonosna ustava sprejeta min. soboto, nato bo pa Pašič popeljal vse poslance, ki so glasovali za ustavo, na Kosovo polje, kjer bi naj bilo veliko slavlje sprejema ustave. Pa ravno pretekli teden so se pojavile nove težkoče za sprejem ustave iz vrst vladnih Turkov. Vlada je že sklenila pogodbo z raznimi bankami, da jej te posodijo dve milijardi za nakup turških glasov. Sedaj pa zahtevajo vladni Turki spremembo člena ustave, ki govori o upravnih razdelitvah države. Te novi turški zahtevi se je uprl Pašič, ki hoče mesto drago kupljenih Turkov pridobiti za vladno in ustavo srbske za mlajoradnike in socijalne demokrate, katerimi se že pogaja. Kako bodo izpadla ta pogajanja, ve sam Bog! Ako pa se bodo razbila, nima vlade večine in bo morala podati ostavko. Pravilo pišejo, da bodo centralistično ustavo vsilili, potem pa razpustili konstituantno. Končnojavno glasovanje o sprejemu ustave se bo še znatno zavleklo, in je vprašanje, če se bo sploh vršilo, ker se sedanja koritarška vlada boji sramote, da propade pri glasovanju. Doslej so Pašičevi edino zvesti podrepaniki naši samostojni izvozniki in vsem lumparijam udani demokrate. Vsekakor stoji danes Pašič s svojo vlado pred takimi težkočami in zapletitostjo, da jih bo težko premostil, in bo najbrž padel on s svojo ničvredno ustavo vred, katero je zveržil — brez volje in sodelovanja slovensko-hrvaškega ljudstva. — Našo edino luko Baroš pri Reki, ki nam pripade po mirovni pogodbi z Italijo, nam je hotel "dobri" Pašič zmešetariti pod italijansko vrhovno oblast. Radi te njegove mešetarije z Italijani so ga začeli ostro napadati v zbornici razni poslanci in Pašič je izjavil v parlamentu, da se ne bo pogajal z Italijani radi

Baroša tako dolgo, dokler Lahi ne izpraznejo celotnega našega ozemlja.

V italijanskem novem parlamentu se držijo nad vse dobro in hvalevredno naši slovenski poslanci, katere je poslalo naše ljudstvo v rimski parlament iz neodrešene domovine.

Grško-turški spor radi ozemlja v Mali Aziji še traja nadalje. Antanta je hotela posredovati v tem sporu, a so odklonili to posredovanje Grki. Grška tudi naznanja, da je prešla v vojno stanje s sovjetsko Rusijo.

Na Angleškem že štrajkajo rudarji nekaj mescev. Sedaj so angleški rudarji zopet naprosili vlado, da bo ta ponovno posredovala med rudarstvom in posestniki rudnikov. Angleški rudarski štrajk bo po tem posredovanju gotovo kmalu končan.

Tedenske novice.

t Za nove naročnike! Prosimo naše može, mladenice, žene in dekleta, da te dni greste k sosedom in prijateljem ter jih s prijazno besedo nagovorite, naj si vendar naročijo »Slov. Gospodarja«. Naročnina znaša do novega leta samo 20 K, za četrt leta pa 10 K. Posebno občinski župani, obč. svetovalci in odborniki bi naj bili vsi naročeni na »Slov. Gospodarja«. Naročnino pošljite po nakaznici na naslov »Upravištvo «Slov. Gospodarja», Maribor, Cirilova tiskarna». Razširimo naše liste do zadnje slovenske hiše. To je sedaj najvažnejše delo naših vrlih zaupnikov. Pozdravljeni vsi, ki se trudite za razširjenje katoliškega časopisja!

t Kdo bo glasoval od Slovencev za centralistično ustavo in za rop slovenske avtonomije? Ako bo sedanja centralistična ustava sploh sprejeta, bodo za njo glasovale sledeče kupljene izdajice slovenskega naroda: 1. Demokrat in celjski advokat dr. Nekoslav Kukovec. 2. Demokrat in svoječasni paša Slovenije dr. Gregor Žerjav, »uradnik« Jadranske banke. 3. Demokrat ljubljanski profesor Josip Reisner. 4. Samostojni »kmet« dohtar Vošnjak. 5. Ivan Pučelj, mesar in sedanji minister iz Velikih Lašč. 6. I. Rajer, samostojni živinozdravnik v Kostanjevici. 7. I. Majcen, gostilničar in mesar v St. Janžu in eden izmed glavnih liberalnih kolovodij kranjskih samostojnežev. 8. Ivan Mermolja, samostojni begunec, vrtnar in prekupec iz Pesnice. 9. Jože Drolenik, bivši štajerčljane in zganjar pri Sv. Juriju ob južni žel. 10. Ivan Urek, slabostojni kmet in graditelj nove hiše na račun slovenskih davkoplačevalcev iz Globokoga pri Brezicah. 11. J. Kušar, posestniški sin v Kranjskih Notranjih Goricah ter neizvoljeni samostojni poslanec Ivan Kirbiš iz Prepol, svinjski mešetar. Ta imena smo objavili, da bo naše ljudstvo znalo, kdo od Slovencev ga je prodal za denar in izvoznice srbskemu centralizmu.

t Koliko stane naše davkoplačevalce vsak turški glas za ustavo? Na vsacega turškega poslanca, ki bo glasoval za centralistično ustavo, pride 47 milijonov. Lepa svota!

t Turkom hoče vlada izplačati, kar jim je obljubila za odkup veleposesti, radi tega pa je najelo finančno ministrstvo pri raznih bankah 2 milijardi posojila, ki bodo zginitle v turških žepih tudi na račun žuljev slovenskega kmeta samo, da pride pod Pašičev klobuk centralistična ustava.

t Upravičen poziv. Turki se nekaj zopet puntajo in izjavljajo, da bodo glasovali proti ustavi, ako jim vlada ne izpolni prav vseh njihovih zahtev in želj. Z ozirom na zopet nove muslimanske zahteve pozivajo Turke srbski časopisi: »Morate glasovati za ustavo, ker ste za to plačani!« Isto ko o Turkih, velja tudi o naših samostojnežih.

t Kaj je centralizem? Na to vprašanje so prinesli časopisi dober odgovor in pišejo: Centralizem je: Ako eden jemlje, drugi pa dajejo; ako samo eden zapoveduje; ako drži samo ena roka uzde sto konj; ako le z enim plugom orje cela vas; ako vsi sejejo, pa samo eden žanje i. t. d.

t Od vseh držav dobivamo odškodnino v milijonih svotah in čistem zlatu. Četrtno milijarde v zlatu dobimo od Nemčije in 43 milijonov pa od Bolgarov. Tako poročajo sedaj pred sprejetjem ustave demokratski listi. Vsi ti zlati milijoni pa nam prav nič ne zaležejo, davki so vedno višji, ljudstvo vedno

bolj nezadovoljno, ker romajo zlati milijoni za nakup vladnih glasov.

t „Edinost“ samostojnih poslancev Ko so prišli naši samostojni izdajalci slovenske samouprave v Beogradu, so se najpoprej vrinili v klub srbskih zemljoradnikov. Ker se zemljoradniki ni so hoteli za izvoznice prodati vladi, so izstopili samostojneži iz kluba zemljoradnikov in osnovali svoj lastni klub samostojnih seljakov pod vodstvom štjurskega Drolenika. G. Drolenik pa je bil prehud zagovornik ropa avtonomije Slovenije, radi tega so se sprli samostojneži med seboj v Beogradu, odstavili Drolenika in sedaj sedi na izdajalskem tronu načelnika kluba samostojnih g. Mermolja. Naenkrat bomo čitali, da so se samostojni mešetarji, mesarji in verižniki med seboj ne samo sregali, ampak tudi stekli in jo je potegnil vsaki s svojo polno mošnjo na račun davkoplačevalcev na svojo lastno stran k od vlade napolnjenemu koritu.

t Ureška občina Globoko za avtonomijo! Med tem ko se Urek v Beogradu prodaja za centralizem, se izjavlja njegova domača občina Globoko za avtonomijo z smislu zahtev Slovenske kmetijske zveze. Toliko dajo Globočani na svojega domačega preroka.

t Za samoupravo Slovenije so se izrekle nadalje še sledeče občine iz delokroga marib. tajništva SLS: 176. Terbegovci, 177. Jelovec pri Kamnici, 178. Šetarova-Radehova, 179. Majšperk, 180. Cagona, 181. Ciglenca, 182. Ormož, 183. Cvetkovci, 184. Podgorci, 185. Sred. Gašteraj, 186. Gortina, 187. Spuhlja, 188. Sv. Florijan, 189. Sedlašek, 190. Kog, 191. Jastrebeci, 192. Ogļjenšak, 193. Gor. Polskava, 194. Rogoznica, 195. Litmerk, 196. Žerovinci, 197. Lehen pri Ribnici, 198. Sv. Lovrenc nad Mariborom.

t Naši župani: pri Sv. Andražu v Slov. gor. Jože Zelenko, pri Sv. Barbari v Halezah Anton Stumberger, v Destinčih Alojzij Toplak, v Dolni M. Tominc, v Dolici Jožet Hauptman, v Drsteli Valentin Polanec, v Forminu Alojzij Brodnjak, v Gajovcih France Ranft, na Gorenjskem vrhu Ivan Počič, v Velikem Oklju Janez Podhostnik, v Gruškovju Josip Feguš, v Janeževcih Matija Hole, v Livajcih J. Zelenik, pri Sv. Marjeti Franc Janžekovič, na Ptujski gori Jakob Rodošek, pri Sv. Marku Ivan Vršič, v Murčinah Simon Kostanjevec, v Prvenjih Jakob Polanec, v Podvincih Martin Čeh, v Rogoznici Franc Rasl, v Zabovcih Jože Zemljanič, v Skorišnjaku Franc Lesjak, v Trnovcu-Selem Franc Skrbinek, v Trnovski vasi J. Čuček, na Turškem vrhu Stefan Vesenjak, v Vintrovcih Franc Belec, na Biščekem vrhu Lovrenc Svaro, v Slovenji vasi Franc Zupančič, v Vurbergu Franc Zelenik, v Cirkovcih Simon Medved, v Hotinčvsi Franc Pišek mlajši, v Slapčinih Josip Topolnik, v Bolehnečcih Franc Plavec, v Trbečevcih Fr. Horval, v Kraljevcih Jak. Flajsinger, v Krabonošu Franc Kegl, v Stančinah Lovro Vambergar, v Murščaku Lovro Divjak.

t Sokoli zaničujejo križ. 24. maja je bil v Zalcu pogreb Franca Viranta, gostilničarskega sina v Zalcu. Na čelu sprejema so krali Sokoli. Ko se sprejeto razvijalo, pošlje organist Zupanc fanta Adolfa Pečovnik, ki je nosil križ, naprej, da gre na čelu sprejema. Križ bi torej bil ravno pred sokolskim oddelkom. Toda takoj zavrne Sokol Vilko Kuček fanta s križem nazaj, češ: »Ne delaj sitosti!« Fant se s križem vrne in organist ga hoče zopet poslati naprej. Fant pa pove, kaj mu je rekel Vilko Kuček. Duhovščina, ki je bila polnoštevilno povabljena na sprejeto, se spogleda, a da se odvrne hujši škandal nadaljuje sprejeto. Na pokopališču pa povzame brez vsakega dovoljenja isti Sokol Vilko Kuček besedo in začne proslavljati rajnega, kako mu je bila sokolska ideja najsvetejša, kako kot demokrat ni klonil ne duha ne tilnika pred ultramontanizmom, to je pred katoliško cerkvijo. Take za katoliško Cerkev in verne katoličane žaljive izraze si je drznil izustiti na cerkvenem prostoru svobodomiselnih Sokol Vilko Kuček. Za opisano sramotenje križa in katoliške cerkve pri cerkvenem opravilu so priča vsi, ki so se pogreba udeležili. Ker je Sokol Vilko Kuček motil cerkveno posest, bo moral zadevo obratovati še z državnim pravdnistvom. So-

koli pa bodo seveda še znanprej govorili, da niso proti veri! Zal, da se najdejo stariši, ki še sedaj po tolikih žalostnih zgledih in dokazih sokolskega brezverstva puščajo svoje otroke pri Sokolu in sokolskemu naraščanju.

t Sokolska narodnost. Pred kratkim je bila v Laškem razprava v tožbi ravnatelja Geiselreiterja in uradnika Puncuha zoper poštenega delavca Antona Kuder. Stranke so se poravnale. Advokat dr. Roš, ki je zastopal Geiselreiterja, je zahteval 100 K za Sokola Kuder, ki je član Orla, se je ponudil, da bi raje plačal 200—300 K za Jugoslovansko matico. Toda Sokoli so to ponudbo zavrnili. Njim je več svobodomiselnih Sokol, ko neodrešeni bratje v laški sužnosti.

t Kmetijski tabor za ormoški okraj se vrši na Hardeku pri Ormožu v nedeljo dne 17. julija t. l. Začetek ob 3. uri popoldan. Govorijo poslanci »Jugoslov. kluba«. Po zborovanju ljudska veselica, združena z godbo in z raznimi zabavami. K obilni udeležbi se z ozirom na važna poročila poslancev vabi kmetško ljudstvo ormoškega okraja.

t Za cigane in Madžare. Ormoški liberali so ljudje posebne vrste in posebni ljubitelji ciganon in Madžarov. Pred nedavno je zaprosilo telovadno društvo Orel, da se mu prepusti za telovadbo občinski prostor v takozvani »občinski grabi.« Toda policajdemokrati so to prošnjo krátkomalo odklonili. Sedaj so pa prišli v Ormož ljudje, o katerih se govori, da so ali cigani, ali Madžari. Je to nekak oiršns z godbo posebne vrste. Ljudem kažejo osle, opice itd., njihova godba pa igra zelo spakedrano »sokolsko vižo«, kar se pa ormoskim liberalcem zelo dopade. Liberalni župan je dal tej čudni družbi na lastno roko takoj občinske prostore na razpolago, dočim jih je pa Orlu odrekel. Naše kmetško ljudstvo je vsled tega enostranskega postopanja liberalnega župana do skrajnosti razburjeno in se poprašuje, kako bodo neki odborniki naše Slovenske ljudske stranke obračunali s tem zagrizenim liberalnim županom?!

t Skomine po županskem stolcu. Iz Runeč pri Ormožu se nam piše: V naši občini je dolgo let županoval vnet pristav zloglasnega ptujkega »Stajerca«, Miha Skoliber. To je tisti mož, ki je pogosto vabil k sebi kot goste razne zloglasne ormoške nemškutarje kot sodnika Pupaherja, Ljubeca itd. To je pa tudi tisti možakar, ki je, kadar se je delila podpora, poznal samo svoje ljudi in prednost so imeli samo njegovi delavci. Za župana je bil pri zadnjih volitvah izvoljen versko in narodno zavodni Franc Lipnik in zloglasni Skoliber je ostal na cedilu. Možakarja je pa to tako užalilo, da je vložil ugovor zoper izvolitev. Čudno, poprej je zagotavljal, da ne mara biti župan, a sedaj se pa zopet poteguje za županski stolec. Toda ne boš Miha, mi občani nimamo do Skolibra nobenega zaupanja in ne maramo narodnih izdajec!

t Orlovski prireditelj Savinjskega okrožja v St. Pavlu v nedeljo, 26. junija je izvršno uspela. Udeležilo se je je veliko število Orlov in Orlic in naraščajo ne le iz Savinjskega okrožja, marveč tudi iz Celja, Teharja in Trbovelj. Že predpoldanski nastop naše krščanske telovadne organizacije je ljudi, med njimi tudi politične nasprotnike, ki so se pa dostojno vedli, v popolni meri zadovoljili. Popoldanska telovadba je med občinstvom, ki se je od raznih strani zbralo v največjem številu, našla veliko odobravanje. Po končani telovadbi je govoril poslanec dr. Hohnjec, ki je predpoldne tudi imel cerkveni govor za mladino. Misel naše krščanske mladinske organizacije napreduje v vseh krajih.

t K. Z. v Loki pri Zid. mostu je poslala na Jug. klub v Beograd naslednje resolucije. 1. Mladenci, ki odslužijo predpisan rok vojaške službe naj se brez vsake prošnje odpuste. 2. Doba vojaške službe bodi kratka. 3. Število vojakov naj se omeji na najnižjo stopnjo. 4. Z vojak naj se lepše ravna. Prehrana zboljša.

t Nadležnost židovskih in tujih zavarovalnic. Graska »Wechselseitige«, ki nima več pravice pri nas za zavarovati zoper ogenj, je oddala zavarovanje v Slovenijo kar neki (židovski) družbi »Jugoslaviji.« Ta znan grozi našim ljudem po ljubljanskem liberalnemu advokatu Fetiču s tožbo in urekuje velike stroške. Na opotopni

na številna vprašanja smo se obrnili na dobrega pravnika, ki nam je to-le napisal: „Z ozirom na dr. Fetičove opombe za „Jugoslavijo“ ni treba nobene stranke, katere ni podpisala izjave za beograjsko zavarovalnico „Jugoslavija“, plačati, ker graška „Wechelschitz“ ni imela pravice brez vednosti zavarovancev isto oddati kakim drugim zavarovalnicam, kajti „Graška“ bi bila lahko oddala svoje zavarovance tudi najslabši zavarovalnici. „Graška“ ima pač pravico odstopiti svoje pravice in dolžnosti kakim drugim zavarovalnicam, nikakor pa ne pravice ter dolžnosti, katere ima stranka. Paziti je torej, če „Jugoslavija“ ali morda celo „Graška“ hoče, da se napravi pravočasno pri sodni upor proti plačilnemu povellu.“ — Zaupnike pozivamo na grobo ljudem na roko, da jih obvarujejo pred židovsko-nemško vsiljivostjo. Slovenci imamo itak svojo domačo slovensko krščansko zavarovalnico, t. j.: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Pojasnila o zavarovanju daje tudi tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru in zastopniki Vzajemne po posameznih krajih.

t Birmovanje. Prevzvišeni vladiki odpošlje jutri v ptujski dekanat delit zakrament sv. birmo: V soboto, na god obiskanja Marije device, dne 2. julija, na Hajdinu; v nedeljo pri Sv. Turiju na Ptuj; v ponedeljek pri Sv. Petru Pavlu v Ptuj; torek pri Sv. Urbanu; v sredo pri Sv. Marku; v četrtek pri Sv. Marjeti niže Ptuja; in v petek pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah.

t Na drž. gimnaziji v Mariboru bodo sprejemni izpiti za I. razred šolskega leta 1921/22 dne 2. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za te izpite bo dne 1. julija od 10. do 12. ure ter dne 2. julija od 8. do 9. ure. Znanjiki morajo vpisne listine (rojstni list in zadnje šolsko izpisevalno) vposlati po pošti na gimnazijsko ravnateljstvo do 1. julija in nato priti naravnost k izpitu dne 2. julija. — Priglasijo naj se le dobro razviti in dobro pripravljeni učenci. V jesenskem roku bodo izpiti dne 12. septembra.

t Zaslužni župan. Iz Smartna ob Paki se nam poroča: V naši občini je bil izvoljen za župana Martin Stablovnik, versko in narodno zaveden mož in vreden naslednik bivšega župana Martina Pirtovskega. Bivši župan je bil 6 let občinski odbornik, 18 let županov namestnik in dolgo vrsto 26 let naš župan. V tej dolgi dobi si je bil župan Martin Pirtovskega stekel za našo občino neprecenljivih zaslug. Občinsko premoženje je oskrboval bolj skrbno, kakor lastno. Skozi 14 let je gospodaril z 20% občinskih doklad in je se prihranil 5000 K denarja. Njegov zaslug je bila, da se je razširila naša ljudska šola, po njegovi zaslugi se je postavilo novo župniško gospodarsko poslopišje, svinjski hlevi in kozelec in vse to za 12.000 K, kar bi danes stalo že 100 tisoč K. Razširil je tudi pokopališče v Gorenjah in v Smartnu. Za svojo osebo ni iskal nobene časti. Bivši župan je bil pravi mož na pravem mestu, vsa čast mu in priscrna zahvala od vseh občanov!

t Smrtno ponesrečilo. Dne 10. jun. se je smrtno ponesrečil 36letni kmet Janez Zupan iz Praprotna vasi (Trbovlje). Peljal se je na praznem vozu, misleč iti po krmo za živino. Ko se je imel spustiti po klanec navzdol, se mu hipoma konj splaši, voz se prevrne in tako vleče nesrečnega s sabo po klanju, zlomila se mu je noga, hudo je bil tudi po životu poškodovan. Drugi dan so ga peljali v Ljubljano v deželno bolnišnico, kjer je pa v par dnevih umrl. Ranjki je bil vedno navdušen prišlaš SLS, vsepovsod spoštovan več let je bil tudi vjetnik v Rusiji. Ko je prišel domov, mu je oče izročil lepo kmetijo, nakar si je potkal pridno tovarišico, s katero sta bila komaj 2 leti skupaj. Dragi Janez, na svidenje nad zverdami!

t Prošnja. Dne 21. m. je v Ptuj v Dravi ponesrečil 18letni trgovski učenec v trgovini bratov Slavič, Viktor Mastnak iz Celja. S čolnom je prišel v vrtnice in izginil v valovih. Bil je srednje postave, po obrazu je imel solčne pege, na sebi je imel le plavalne hlače. Prosi se vsakdo, kdor bi njegovo truplo našel naj to najkrajšim potom, če je mogoče brzojavno naznani na naslov

njegovega očeta: Ivan Mastnak, trgovec in krojaški mojster, Celje, Kralja Petra cesta 15. Zagotovljena je nagrada.

t V srce je zabodel svojo ženo s kuhinjskim nožem Alojzij Tomazin 24. t. m. na ljubljanskem potu. Morilec je pri pogledu na mrtvo ženo sunil se sebe z nožem v prsa, a ti sunki niso nevarni in bo okrevl. Tomazin je zabodel smrtno svojo ženo radi ljubosumnosti.

t Na dvoje je prerezal brzovlak v Hočah pri Mariboru hlapca graščine Haus am Bacher Ivana Bauer, ki se je sam vrغل pod vlak, ki je bil v popolnem diru.

t Sneg so imeli sedaj koncem junija po nekaterih krajih Bosne in v Srbiji krog Kopavnika.

t Skoda, katero je napravila zadnja povodenj v Bosni, znaša 100 milijonov D.

t O našem regentu pišejo listi, da je gotovo, da bo vzel za ženo edino hčerko angleškega kralja, princezino Mary.

t Srbi so izgubili za časa vojne 365.164 mrtvih in med temi 3.798 oficirjev. Na vojnih ujetnikih je izgubila Srbija okroglo 150.000 mož. Skupna izguba Srbije na živini v vojni znaša: 104.390 konj, 115.668 volov, 8.171 mul, 5.230 oslov.

t Bivši cesar Karol se vedno deli odlikovanja. Madžarski grof Apponyi se je klatil pred nedavnim časom po Švici, kjer biva bivši cesar Karol, katerega je grof posetil. Karol je grofa v znak hvaležnosti, ker ga je obiskal v prognanstvu, odlikoval s prejšnjim avstrijskim najvišjim repom »zlatega runa«, katerega so nosili samo člani avstrijske cesarske hiše. Časopisje je sedaj rado vedno: Kdaj in kje bo smel madžarski grof v novih državah prepovedano staroavstrijsko odlikovanje.

t Kakšna usoda je doletela nemško podmornico »Deutschland«? Kakor znano, so v dobi vojne od vseh strani na morju zaprti Nemci zgradili veliko podmorno ladjo »Deutschland«, ki je prevažala razne sirovine Nemcem iz Amerike in seve plula iz strahu pred Angliji in Francozi globoko pod vodo. To nemško podmornico so porabili sedaj Francozi kot cilj pri topniškem manevru in jo je zadela usoda, da si bo odpočila za vedno na dnu morja.

t Preizkuševalec postenosti. Nedavno je neki častnik v Parizu napravil čuden preizkus. V raznih pariških predmestjih je spustil iz žepa na ulico usnjato denarnico, v kateri se je nahajalo 50 frankov. Prva, ki je pobrala denarnico, je bila zelo fino oblečena gospa. Hitro je pogledala okoli sebe, nato pa je denarnico skrila. V tem trenutku se je obrnil novinar k njej ter ji rekel: »Vi ste nekaj našli, to je moje!« Gospa se je mrmrlaje oprostila, denarnico pa mu je vrnila. Ta poizkus je napravil novinar na mnogoterih mestih, toda moral je ugotoviti, da ga nihče ni opozoril, da je zgubil denarnico, pač pa je vsak poizkusil podžrti najdeni denar. S to čudno preizkušnjo je hotel dokazati, da se postenost Parizanom polagoma odtuja.

t Velikanske povodnji so imeli v okolici japonskega glavnega mesta Tokio. Narasla voda je odnesla 22 vasi in 2000 oseb je utonilo.

t Ljudskošolska mladina v Vojniku uprizori dne 3. julija t. l. ob 16. uri v posojilniški dvorani tri pravmične igre, katere čisti prebitek je namenjen nakupu šolskih potrebščin za uboge učence. Prijatelji mladine! Pridite!

t Za Kmetako zvezo so darovali gostje na gostiji Jakoba Marin in gspdc. Marije Urbas v Rušah—Selnici 300 K. Bog plačuj! Mladi par Bog blagoslovi!

Gospodarstvo.

g Čehoslovaška in naša vina. Pred vojno se je uvažalo v kraje sedanje Čehoslovske republike ponajveč avstrijska in madžarska vina. Vina potrebuje Čehoslovaška mnogo, letno okoli 2 milj. 187.000 hl, proizvajajo pa ga jedva 537.000 hl, torej uvažajo Čehoslovaki tri četrtine skupne potrebe. Na čeških vinskih trgih so dalmatinska vina najbolj znana.

g Izvozna carina na živino. Kakar je razvidno iz beograjskih »Službenih Novin«, je sedanja vlada, v kateri sedi samostojni minister Pucelj, spremenila izvožno tarifo takole: Za konje in kobile belgijske in norijske rase) stare preko 3 leta, od komada 400 din. Za žrebata iste rase 200 din. Za konje in kobile vseh ostalih pasem se bo plačevalo 250 din. Goveda

in bivoli: 1. za živo govedo 250 din. od komada. 2. Za zaklano in očiščeno 200 din. od komada. Svinje: 1. Do 50 kg žive teže je izvoz svoboden, preko 50 kg žive teže se bo plačevalo 100 din od komada. 2. Od zaklanih svinj in svežega svinjskega mesa se bo računalo od vsake 100 kg 50 din. izvozne carine. Iz vsega tega je razvidno, da bo izvoz živine kljub nekoliko znižani ceni vsekakor zelo omejen in radi tega ne bo še kmalu pričakovati naraščanja živinskih cen v naših krajih. Blagoslov samostojnega »pehanja« za blagor kmetijskega ljudstva!

g Kako je z izvozom toplokrvnih konj? Generalna direkcija carin objavlja, da je dovoljen izvoz samo 3000 toplokrvnih konj. »Kmetijski list« pa laže in farba svoje čitatelje s 5000 konji. Resnica je ta, da je dovoljen vsakupni izvoz 5000 konj, od katerih je pa 2000 mrzlokrvnih konj določenih že za Grško. Razentega se mora po odredbi ministrskega finančnega odbora v svrhu izvoza konj vložiti prošnje pri Generalni direkciji carin v Beogradu. Izvoz je torej dovoljen le po prehodni odobritvi generalne direkcije. Da se v Beogradu nikomur in v nobeni zadevi ne mudi, je znana stvar. Centralistično uradovanje, ki je žalibog — polžovo, bo tudi v tem oziru zelo škodovalo izvozu naših konj.

g Na mariborski svinjski sejem 24. junija 1921 se je pripeljalo 146 ščetinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenake svinje za 1 kg žive teže K 24— do 26—, polpitane svinje 26—, mladi prašiči 6—8 tednov komad 200—400—, mladi prašiči 3 mesece 600 do 800—, mladi prašiči 6 mesecev 900 do 1300— K. Kozje so bile komad po 450— do 500— K. Kupčija je bila precej živahna.

g Mariborski trg je bil v soboto 25. junija zelo dobro obiskan ter živahen. Kmetje iz Dravskega polja so pripeljali okoli 30 vozov krompirja, med temi kakih 10 vozov starega, ostalo pa že nove letine. Star krompir so prodajali po 16—20 K merico, t. j. 2 K 1 kilogram; nov krompir 20—24 K merico ali 3 K 1 kilogram. Špeharjev je bilo malo. Ob 9. uri so že vsi prodali ves špeh in meso. Cena špeha 44—46 K 1 kg, meso 32 K; Mesurji so prodajali govele meso po 22 do 24 K, telečje 16 do 18 K, jete 16 K, pljuča 12 K, srce 18 do 20 K, želodec 8 K, vampi 8 K. — Perutnine je bilo nad 1000 komadov. Cena piške 40 do 60 K par, goska 60 do 100 K 1 komad, race 50 do 60 K, kozlički 100 do 200 K, domači zajci, 20 do 60 kron. — Bučno olje 44 K 1 liter. — Zrnje: pšenica 8 K 1 liter, ječmen, ajda, oves, bela koruza 4 K, rumena koruza, fižol 5 K, rž 6 K, proso 7 K. Razno: gobe 1 K komad, črnice 4 do 5 K liter, laško grozdje 10 do 12 K, maline 12 do 14 K, glavna solata komad 1 K, kumarec komad po 3, 6, 20, 30 K, zluščeni vrtni grah 24 K liter, jajca 3 K komad, jabolka 1 do 2 kroni, kisle zelje kroznik 1 K, črešnje liter 5 K, kilogram 8 K.

t Cene poljskim pridelkom. Kljub deževju zadnjih dni kaže letina v žitno bogatih krajih Vojvodine in Banata dobro. Cene pšenici so 1050—1060, koruza za mlin 520—520 K. V Šomboru rastejo cene poljskim pridelkom. Pšenica je po 1070—1080, koruza 420—430 K, oves 530—540 K.

g Cene za živila v Avstriji. V Avstriji stane 1 kg: moke 80 K, kruha 34 K, riža 63 K, sladkorja 190 K, govedine 266 K, teletine 271 K, svinjetine 284 K, masti 280, klobas 280 K, olja 215 K, masla 330 K, krompirja 8 K; 1 jajce 12 K, liter mleka 35 K, liter vina 120 K in liter piva 17 K.

g Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu je bilo popraševanje po hmelju malenkostno. Cene za tamošnji hmelj so se gibale med 2050 — 2200 kron za 50 kg. Poljski hmelj prvovrstne kakovosti so kupovali po 1800 kron za 50 kg. Po drugem tujem hmelju ni bilo popraševanja. Hladno in mokro vreme v preteklem tednu je hmeljskim nasadom zelo škodovalo.

g Lesne cene. Trenotno je v naši državi popraševanje po lesu malenkostno. Lesa se več proizvaža, nego se ga uporablja, vsled česar so zaloge lesa polne. Za otesani les v navadni dobri se plačuje po 700 K za kubični meter. Za deske za zaboje pla-

čujejo kubični meter po 1250 K, komad bukovega praga plačujejo po 65 kron. K. Kubični meter bukovih drv, postavljenih na vagon od nakladalne postaje plačujejo po 150 K. Lesne cene v Sloveniji so mnogo višje nego v hrvaških in srbskih pokrajinah.

g O znatnem padanju cen nam prihajajo poročila iz Italije in Čehoslovaške, odkoder smo tudi navezani tudi mi na uvoz raznega blaga. Osebito padajo v ravnokar omenjenih državah cene blagu za obleke, ker se je razvila trgovska konkurenca, zaloge so polne blaga, a odjemalci ne kupujejo veliko, ker čakajo, da bo blago od dne do dne še cenejše. Padanje cen blaga za obleke je opaziti tudi pri nas, ta padec pa bo tem večji, ako bodo padle cene v Italiji in osebito v Čehoslovaški, ki nas zalaga z blagom za obleke.

Mestni drobiž. Veljavnost drobiža mestne občine Maribor preneha s 30. junijem 1921. Mestna blagajna bo zamenjala drobiž od 1. do 8. julija 1921 med uradnimi urami, nakar se opozarja občinstvo s pripombo, da se po tem roku ne bo več oziralo na nobeno prošnjo.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 140³/₄ — 141¹/₂ naših kron. Za 100 nemških mark je plačati 212—213, za 100 češkoslovaških kron 198, za 100 avstrijskih kron 22¹/₂ in za 100 laških lir 710 — 712 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Primož na Pohorju. Dne 20. junija nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede veleposestnika Mihaela Ladinika lastnika p. Ladinikove in Plazove kmetije v najlepši moški dobi 46 let. Vzoren in razumen gospodar zapuščal krasno urejeno posestvo, žalibog brez potomstva, ker je še bil neoženjen. Bli je zaveden in vedno zvest somišljenik SLS kakor njegov brat Anton p. Rebernik. Blag spomin njegovi duši!

Mozirje. Dne 19. junija je prevz. knezofkof obiskal našo župnijo in deli pri nas zakrament sv. birmo. Ob prihodu so ga pozdravljali maji, slavoloki, zastave in pokanje topičev. Žalibog je bilo vreme deževno. Vendar se je nabralo že ob sprejemu v soboto mnogo ljudstva. Prevzvišenega so pozdravili gg.: komisar, trški in okoliški župan, upok. nadučitelj Praprotnik in ena šolarica; zvečer so priredili cerkv. pevci podoknico. Birmanih je bilo 329 otrok.

St. Jurj ob Taboru. Naš dični samostojnež Plavšak in njegov oproča Siatinšek sta bila 13. junija obsojena na 500 K in poravnavo vseh stroškov Zakaj pa? Zato ker sta pred občinskimi volitvami raznaslala laži, da je bivši občinski odbor odtegoval od vojnih podpor po 5%. Samostojneži so pri občinskih volitvah pri nas zmagali največ s to lažjo, ki so jo širili tudi na posebnih lepkih. Toda laž ima kratke noge! St. Jurjani! Ali zapušte občinsko gospodarstvo stranki, ki si je z lažjo in sodnijsko dokazano tatvino dobrega imena priglajfala večino v občinskem odboru?

Novejše.

Napad na regenta Aleksandra. Ob sklepu urednišva nam javljajo iz Beograda, da je včeraj, 29. junija dopoldne regent Aleksander prisegel na ustavo. Ko se je vračal od prisega, je vrغل iz visoke hiše nek komunist bomb. Aleksandru se prav nič ni zgodilo, napadale je ranjenih kakih 10 oseb. Padelca so prijeli.

Rašiču se je vendarle posrečilo, da je potom političnih kupčij na račun davkoplačevalcev z mešetari za centralistično ustavo pri glasovanju na Vidovo dne 28. t. m. — večino glasov vladnih strank. Ustava je torej sprejeta in tudi regent je že prisegel na njo. Glavno zaslug, da smo Slovenci prodani centralizmu, da smo izgubili upravno samostojnost, imajo liberalci in izdajalec kmetijskega stanu — samostojneži. Samouprava je začasno pokopana in naš kmet bo čutil samostojni blagoslov centralizma v se večji davkih in pri vsem plačevanju ne bo imel nikjer besede. Na Vidov dan v lelu 1921 so prodali zastopniki kmeta (samostojneži) slovensko avtonomijo, prodali pa tudi ljudsko voljo in besedo na vodilnih mestih za — izvoznice.